

Praktisk og klokt om ledelse

Liv Hemmestad og Sigrid Røyseng
Klokskap og ledelse i høytpresterende miljøer
Oslo: Cappelen Damm Akademisk, 2024
205 s.
ISBN 9788202733414

Michael 2024; 21: 354–355
doi:105617michael.11670

Denne boken handler om hvilken betydning ledelse har for Nasjonalballetten og kvinnelandslaget i håndball som gjør at disse miljøene evner å prestere på et svært høyt nivå. Forfatterne beskriver ulike spenningsforhold som ledere i slike organisasjoner må stå i, og analyserer hvilke endringer, usikkerheter og utfordringer som preger disse kontekstene.

Hemmestad og Røyseng argumenterer for at ledelse handler om å praktisere en viss form for klokskap («praktisk klokskap» fra Aristoteles) og å øke sensitiviteten for ulike maktrelasjoner («makt og styring» fra Foucault). Praktisk kløke ledere klarer å bruke sitt skjønn til å ivareta mennesker og samtidig balansere mellom makt og tillit i sin ledelse. Argumentet deres kan utvides til å forstå ledelse utover de to eksemplene,

ikke minst i helsesektoren hvor helsepersonell både presterer høyt og strekker seg langt.

Forfatterne presenterer først hensikten med boken og hvordan de selv plasserer seg i det faglige feltet. De har en tydelig og klar stemme helt fra starten og inspirerer til videre lesning. Heller enn å greie ut om ulike lederstiler og lederutfordringer i sport og kunst som en kanskje hadde forventet,

leder de oss inn i begrepene makt og kunnskap og serverer oss Aristoteles på et innbydende fat. At Aristoteles har en rettmessig plass i forståelser av ledelse, gir god mening, og vi følger dem på veien inn mot praktisk klokskap og makt. De gir oss deretter et innblikk i miljøene de studerte, og hvordan de gikk fram for å få kunnskap om disse. De påfølgende fire kapitlene er en analytisk sammenveving av empiriske observasjoner og informasjon, og teoretisk kunnskap om og tilnærminger til ledelse, konkurranse, prestasjoner, makt og tillit. Forfatterne gir oppmerksomhet til små, men ikke uviktige detaljer i hverdagen for utøverne, slik som at reservebenken for landslaget blir omtalt som *ressursbenken*, og hvordan nettopp en slik språkbruk skaper involvering og klok ledelse. Disse kapitlene gir oss mye mening, og vi får innsikt i hvordan vi kan forstå nettopp disse to miljøene som forfatterne har studert, men også hvordan vi kan forstå ledelse som fenomen.

Avslutningskapitlet viser fram hvordan begrepet praktisk klokskap hjelper oss til å forstå ledelse og mer spesifikt hva «ledelse er for». Forfatterne peker på at «(...) ledelse virker i komplekse sosiale landskap som må forstås både kontekstuellt, relasjonelt og prosessuelt» (s. 183). Denne påstanden virker forslitt – selvsagt må ledelse forstås på en sammensatt måte. Men i motsetning til å vise oss noe banalt, gir boken et skarpt og utvidet innblikk i usikkerheten, uroen og utfordringene som preger det å lede mennesker i miljøer og organisasjoner som er sterkt opptatt av resultater, prestasjoner og målinger. Vi får et godt redskap i «praktisk klokskap» til å gripe det komplekse forholdet mellom kunnskap, ledelse og makt.

Dette er boken som jeg gjerne selv skulle ha skrevet. Men når det nå er gjort, spør jeg meg: Trenger vi flere lærebøker om ledelse? Kanskje har akkurat denne boken gitt oss det vi trenger for å forstå ledelse på en klok måte og til å lede godt nok.

Inger Lise Teig
inger.teig@uib.no

Inger Lise Teig er førsteamanuensis i helseledelse og organisering ved Institutt for global helse og samfunnsmedisin, Universitetet i Bergen.